

WINTERWAARNEMINGEN VAN DE ZWARTKOP (*Corvus corax*)

IN DE PROVINCIE GRONINGEN

M.B. van Klinken - de Boer

In de algemene vogelgidsen (Peterson, Bruun, Prisma Vogelboek etc.) staat vermeld onder Zwartkop: Trekt weg en door van half augustus tot eind oktober en keert terug van begin april tot ver in mei. Enkele winterwaarnemingen.

De diverse winterwaarnemingen van Zwartkoppen in onze tuin en omgeving beschouwden we tot dusver als een gelukkig toeval. De afgelopen winter echter verbleven in onze tuin sinds 13 december 1978 gedurende verscheidene weken 3 exemplaren; 2♂♂ en 1♀, waarschijnlijk een paartje en een solitair. Het ene ♂ en het ♀ werden meestal vlak bij elkaar gezien en in perioden met wat zachter weer vlogen ze als in baltsvlucht door de struiken. Eén keer werd een 'territoriumgevecht' waargenomen tussen de twee ♂♂, waarbij ze onder doordringend zangerig gekwetter tegen elkaar omhoogvlogen. Het ene ♂ is daarna niet meer waargenomen, het andere ♂ verbleef in onze tuin tot 23 februari 1979; het ♀ is nog een dagelijkse gast (27 maart 1979). Op 25 maart 1979 werd een ♂ waargenomen in Haren niet ver van onze tuin; nu, op 27 maart, zit weer een ♂ in onze tuin bij de appel en fouragerend in de struiken (hetzelfde ♂?).

Na de sneeuwstorm van 29-30 december 1978 verschenen de Zwartkoppen in de ochtend van 1 januari 1979 voor het eerst weer op onze voederplaats. Daarvoor fourageerden ze in de struiken, maar sindsdien maakten ze dagelijks gebruik van het voer. Hun gedrag was voorzichtig, maar niet schuw. Ze leken steeds in goede konditie.

Geïntrigeerd door dit dagelijkse contact maakten we een overzicht van alle winterwaarnemingen van Zwartkoppen van onszelf en van anderen uit het Avifauna-archief.

Dit geeft het volgende beeld:

				♀ ♀					1966/67	Bedum 1♀
							♀ ♀		1968	
		♂							1970	
	♀ ♀								1972	Haren 1♀ + 1♂
♂		♂	♀ ♀	♂ ♂	♂ ♂		♀	♂	1974	Leek 1♀ + 2♂
		♀	♂	♂					1975	
				♂ ♂	♂	♂ ♂ ♂			1977	Haren 1♂
	♂		♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀						1977/78	Haren 1♀
			♂	♂					1978	Haren 1♂
			♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀	♂ ♂ ♂ ♂ ♂ ♂ ♂ ♂					1978/79	Haren 1♀ + 2♂

: s e p : o k t : n o v : d e c : j a n : f e b : m a r t : a p r :

ZWARTKOP, wintermeldingen. Waarnemingen van één of meerdere exemplaren gedurende langere tijd in eenzelfde tuin of buurt zijn omljnd en rechts nader aangeduid.

Er is verder nog een waarneming van 19-12-1903 van een ♂ in een tuin in Groningen (waarnemer: Lieftinck, bron: Snouckaert van Schauburg, 1908).

Onze waarnemingen bleken geen uitzondering te zijn. Zwartkoppen zijn de afgelopen jaren 's winters regelmatig in onze provincie gezien, ook over langere perioden.

Gezien het feit dat de soort, vooral het ♀, niet erg opvallend is, hoeft een eenmalige waarneming een langduriger winterverblijf niet uit te sluiten.

Volgens Bannerman (The Birds of the British Isles, vol III) blijft de Zwartkop in zachte winters wel eens in Engeland en fourageert dan, bij gebrek aan insecten en vruchten, op de bessen van Klimop. In de buurt van onze tuin zit veel Klimop met bessen; het fourageren er op werd echter niet expliciet waargenomen. In onze tuin at de Zwartkop van eikrachtvoer, universeelvoer en appels; veelal in de schemering als er weinig concurrentie was, maar ook wel overdag. !

Uit het bovenstaande kan gekonkludeerd worden dat de Zwartkop in onze provincie een regelmatige wintergast is, die zelfs, wanneer ze een geschikte voerplaats treft, in staat is een strenge winter te overleven.

Adres: Scheperweg 26
Haren
050-346320

INSTUREN VAN WAARNEMINGEN

INSTUREN VAN WAARNEMINGEN

Op de laatste jaarvergadering is het voorstel gedaan een waarnemingsformulier te ontwerpen, waarop de leden regelmatig hun waarnemingen kunnen invullen.

Dit formulier is thans gereed en bij deze Grauwe Gors ingesloten.

Wij dringen er bij alle leden op aan om aardige, interessante, gekke waarnemingen hier op in te vullen. Het formulier kan bijvoorbeeld eens per 3 maanden of per half jaar opgestuurd worden. Op deze manier kunnen we een uitgebreid archief opbouwen. Het gaat niet alleen om waarnemingen van zeldzame soorten; juist gegevens van gewone soorten kunnen heel interessant zijn.

Uit de binnengekomen waarnemingen zal in de Grauwe Gors steeds een samenvatting worden gegeven.

De ingevulde formulieren kunt u opsturen aan:

Egbert Boekema
Holsteinslaan 4
Haren